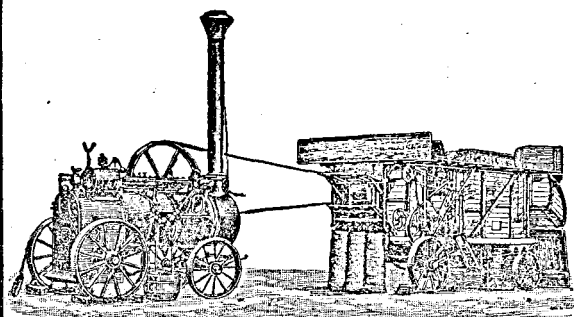

ERDÉLYI GAZDA

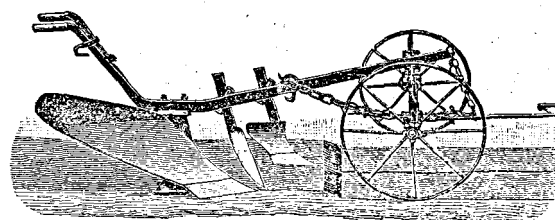

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

Kolozsvártt,

a sétatéri állatkiállítási területen a következő gyárak és iparosok kiállítását mutatja be:

M. kir. Államvasutak gépgyára, Budapest, cséplőkészlet, arató-gépek, ekék stb.

Fehér Miklós, Budapest, tejfőlőző gépek.

Kühne E., Moson, többféle gazdasági gépek.

„Nicholson“-gyár, Bpest, cséplőkészlet és más gazdasági gépek.

„Mc Cormick“-aratógépgyár, Bpest, arató- és kaszáló-gépek.

Clayton és Shuttleworth, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Bächer és Melichár, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Első Prosznici gépgyár, Bpest, motoros cséplő és gazdasági gépek.

Beck és Gergely, Bpest, cséplőkészlet és más motorok.

Szilágyi és Diszkant, Miskolc, „Viktoria“ terményrosta, borsajtók.

Simonffy István, Kolozsvár, ekék, boronák stb.

Kalmár Zs. utóda, H.-M.-Vásárhely, „Kalmár“ rosták.

Bóni gyártelep r.-t., Nyirbátor, Bóni eketaliga ujdonság.

Laczay és Fekete, Ujkigyós, uj szab. cséplő-dobrendszer.

Kunz Antal, Morvaország, Fehérteplom, szélmotoros szivattyúk stb.

Fairbanks Mérleggyár, Bpest, marha- és zsák-mérlegek.

Orenstein és Koppel, Bpest, mezei és ipar-vasutak.

Alfa Separator r.-t., Bpest, teljes tejgazdasági felszerelések.

Schotolla Ernő, Bpest, borgazdasági és pince felszerelések.

Fehér Ferenc, Bpest, 6 lövetű viharagyuk.

Farkas és Faragó, Bpest, viharagyuk.

Emmerling Adolf, Bpest, viharagyuk.

Király Alajos, Bpest, szőlőpermetezők, kézi vetőgép.

Grünfeld Jakab, H.-M.-Vásárhely, szőlőpermetezők.

Grün Lipót, Aszód, szőlőpermetezők, kézi vetőgépek.

Majoros Antal, Győr, szőlőpermetező anyag „Unicum“ stb.

Zalathnai kénkovand ipar r. t. Budapest, műtrágyák stb.

„Hungária“ műtrágyagyár. r.-t., Bpest, műtrágyák, rézgalic stb.

Kramer J., Egeres, gypsz-trágya.

Faragó Béla, Zala-Egerszeg, csirázató készülékek.

Salzmann és Társa, Szeged, ponyvák, zsákok.

Niemetz W. F. műkertészete Temesvár, díszfák.

Láng és Lovass, Bpest, olaj és zsiradékok.

Gruber Leo és Társa, Bpest, kötél-árak.

Magyar Ruggyantagyár, Bpest, ruggyanta (gummi) hajtószijak.

Sukorói Kőbánya, K.-Nyék., malomkövek.

Ulrich B J., Budapest, tőzeg árnyékszék.

Léber Gyula, Kolozsvár, sodronyfonat kerítések stb.

Keresztényfalvi Agyagipar r.-t. agyagárak, vályuk, lemezek stb.

Fluidgyár, Pöstyén, állatgyógyszer-rheuma-fluidok stb.

Demjén Ágoston, Kolozsvár, lakatossági különlegességek.

M. kir. Orsz. fegyint., Szamosujvár, lópokrócok, gazd. kefék stb.

Vakok Orsz. Intézete, Bpest, mindenféle gazdasági, háztartási kefék.

Apatini Kosárfonók Szövetkezete, kerti butorok és kosarak.

Timár László, Bucsa, kerti butorok és kosarak.

Zobácz Ferencz, Kolozsvár, minta kertészete. (576.)

Singer varrógépgyár Bpest, zsákfoltozógép.

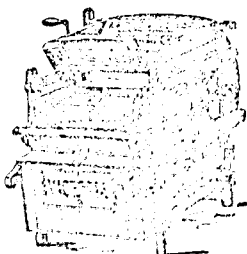
Bellán Mátyás kötélárak Bács-Cséb.

Mauthner Ödön Budapest, méhészeti felszerelések.

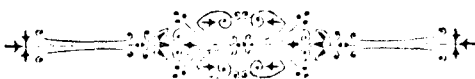
Gépgyár, vas- és fémöntőde Vág-Szered, vetőgép, eke.

A KIÁLLITÁSI IRODA A GAZDAKÖZÖNSÉG IRÁSBELI MEGRENDELÉSEIT A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

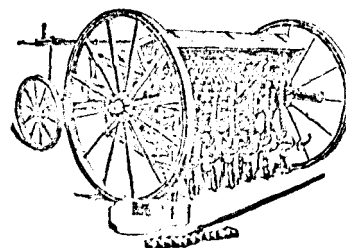
Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból nagyobb engedményben részesülnek.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

Stájerországi pinzgauai szarvasmarhatenyésztő-egylet.

Szarvasmarhaszemle, kiállítással és vásárral egybekötve
f. évi szeptember 21—23-ig Grácban. (Déli vaspálya vonalán).

Bemutatásra csak jó és tisztafajta tenyészbikák, tehének, üszök és tenyészborjúk kerülnek. A növendékmarha közvetlenül az egylet alpesi legelőiről lesz behajtva. Az összes, a díjakért pályázó állatok eladók. Szeptember 22 én vasárnap pinzgaui bikákkal és ökrökkel igavonó próba és díjazás tartatik. Este 8 órakor a kiállítók az „Annacsarnok“-ban az állattenyésztési kérdések szakszerű megbeszélésére értekezletet tartanak.

Bővebb fölvilágosításokat ad Gräff H. egyleti ügyvezető, (Vereinsverwalter) címe: Mendelalpen bei Stainz.

Grác, 1901. augusztus 28.

Az egyleti választmány.

(712.)

Biharmegye első gyümölcs ki-
viteli üzlete!

Egy 5 kilós kosár
Csemege Szőlő
1 frt 20 kr.

Mindenmü más fajta gyümölcsök: őszi, francia b. raczk, nemes fajkörték, amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, valamint kész ojtványokat a legolcsóbb árban szállít

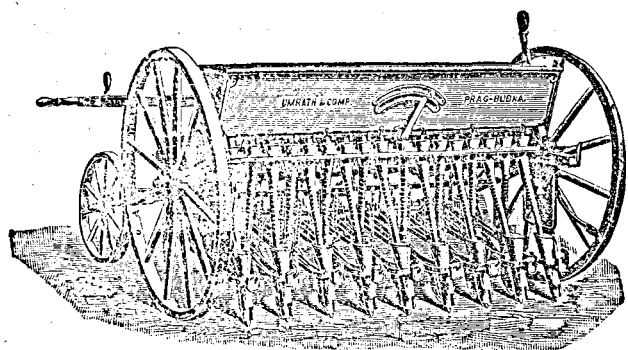
Szabó István

szőlő birtokos,
fűszer és csemegekereskedő

(709.) **Nagy-Várad.**

Ugorika savanyításához 1 üveg franciurti ecetkivonat 1 korona, amelyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Ugorika savanyításához 1 üveg franciurti ecetkivonat 1 korona, amelyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen

(544. II.)

megbízható!

Tessék

árjegyzéket

Ekék.

célszerű!

kérni!

Trieürök.

könnyű járatú!

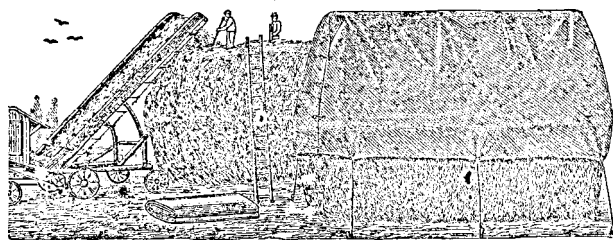
Umrath és Társa Budapest.

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig.

Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és
CSEPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan —
minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Vitorla-vászon ponyvák,

KOCSIPONYVÁK.

Alapított 1830. — Cs. kir. szab. vízmentes szövetséggyár. 46 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, V. ker., Thonet-udvar.

Vízmentes Ponyvák (634.)

elismert kitűnő minőség — metr. 1 K. 7° fillér és följebb

Zsákok

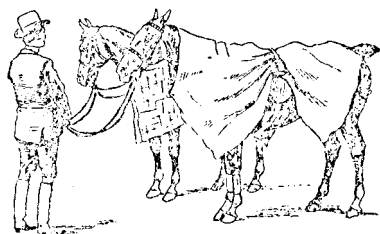
Tarpaulin-varrással és varrás nélkül 70 fillér és följebb.
Rovatás- Sátrak, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kendertömő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás.

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

**Állatgyógyászati
készítményei:**

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

(716.)

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspar (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/4 kiló 4 korona.

Megrendelhetők minden gyógyszertárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénföldő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Kölesönös állatbiztosítás. II. 7.	477
Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” gépvásárja és gépbemutatója. Ifj. Sporzon Pál.	478
A mármaros-szigeti kiállítás.	479
Tanulmányok a gsbona üszögbetegségéről és annak leküzdéséről. — b. —	480
Okszerű tyúktartás a gazdaságban. — r — i.	481
Rövidebb szakközlemények.	481
Vegyes közlemények	482
Üzlet, forgalom	484
Hirdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI., Andrassy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

biborherét, homok (szö-
szös) bükkönyt (Vieia Vil-
losa) őszi borsót, őszi bük-
könyt, tavaszi repezét, őszi
repezét, (káposztarepezét),
esibehurt, mustármagot.

(28.)

Kölesönös állatbiztosítás.

II.

Sok esetben tapasztalható, hogy a szálló-
igék hamarabb átidentifikálják a közvéleményt,
mint a szunnyadó igazságok. Az volna tehát
kívánatos, hogy legyen szállóigévé ez a szó:
„biztosítsuk állatalnkat”. A hasznos intézmé-
nyek iránt fogékonyabb népeknél bizonyára
ezen az úton gyorsan lehetne nagy eredmé-
nyeket elérni. nálunk azonban ehhez is pótlé-
kok, erősítések kellenek.

A magyar gazdaközönség szokása és fel-
fogása különös, egészben véve az alapvonása
az, hogy álljon meg a világ folyása, marad-
junk meg a régi jóidőknél, ahogy eddig meg-
éltünk, élhetünk úgy ezután is. Az újabb
irányzatokhoz csak bizonyos kényszerítés alatt
hajlik. Ez pedig ősi szokás. Apámtól sokszor
hallottam, hogy a 20-as és 30-as években a
föld végénél sok jobbágyot rá kellett fektetni
a vetőmaggal megtöltött krumplis zsákra és
némelyikre duplán is rá kellett olvasatni a
tizenkettőt, hogy beadja a derekát és elültesse
a krumplit. Azt pedig már magam is hallot-
tam az ötvenes években, hogy bolondnak ne-
veztek a földes urat, mert nagy táblákban
vettette a káposztarepét. Persze a krumpli-
ültetés is, a repezetés is hamar népszerű
lett, de a kezdete, a meghonosítása nehéz volt.

Igy vannak a mi kisgazdáink ma is; az
újabb dolgokhoz rendszerint akkor nyulnak,
mikor már mások régen élvezik a belőle eredő
hasznot és előnyöket. Nem elég tehát nálunk
valamely ügyet csak azzal vezetni be, hogy
ez jó és hasznos; ezt mi elhiszszük, de azért
nem követjük, mert bizonyára gondtal és
költséggel jár. Végtelen nagy kárát vallottuk
mi annak, hogy a krumplitermelés útját egyen-
gető mogyorófacalcákat annak idején nem le-
hetett átváltoztatni vándortanárokká vagy
földmivesséskolai igazgatókká és még nagyobb
kárát láttuk annak, hogy ezeknek a mogyo-
rófacalcáknak elégetésekor, hamuvá lett az az
erő is, mely a kisgazdát szükség esetén a
haladás útjára terelte.

Ezt az erőt fenn kellett volna tartani és
be kellett volna vinni a közigazgatás szerve-
zetébe, mint olyan elemet, mely az őserő fo-
kozására, a fejlődés és korszerű haladás elő-
mozdítására nálunk feltétlenül szükséges. Sok
elszomorító példa mutatja, hogy így lett volna
jó. Vessünk csak egy futó pillantást arra, hogy
a községi közös birtokok évtizedek hosszú so-
rozatán hogy kezeltettek és hogy kezeltetnek
még ma is? A mi itt végbe ment és megyen,
az több a tékozlásnál; avatatlan, önhitt és
önző emberek duszalkodnak ezekben, s a
helyett, hogy példa adó szakszerű kezeléssel

buzdítólag hatnának a kisgazdákra, előljárnak
a maradiság és prédálás lejtőjén.

Fásítás, rétművelés, legelő javítás és a
többi, ismeretlen fogalmak a közös vagyón
avatatlan kezelői előtt, s a mint itt nem ra-
gadták magukhoz a vezető szerepet, még ke-
vésebbé fordítottak gondot a nép javára szol-
gáló intézmények felkarolására és a néppel
való megismertetésére. Talán a határpászto-
roktól várják a t. előjáróságok az okszerű
földmivelés bevezetését és a csordapásztorok-
tól az állatbiztosítás kezdeményezését. A sáska
had munkája folyik itt, nem a hasznos ma-
daraké.

Ez a mi helyzetünk. Kitől, vagy kiktől
várhatjuk tehát, hogy olyan — a kisgazda
boldogulására annyira kiható intézményt, mint
a kölcsönös állatbiztosítás ügye, felkaroljon.
Ugyebár csakis magától a közönségtől. Helyes,
de a közönség, főleg pedig a mi közönségünk
még kedvezőbb gazdasági és vagyoni viszony-
nyok között sem mozdult meg ilyen irányban.
hát aztán ki tudja most megmozdítani, mikor
már lassanként kimerült és elszegényedett a
meddő és okszerűtlen küzdelemben. Ma kü-
lönben is a leghálásabb foglalkozás a közön-
séggel együtt jajgatni, s ha ő azt mondja, hogy
a feje fáj, a népszerűség hajhászónak célszerű
rá bizonyítani, hogy nem csak a feje, de az
oldala is meg van tömörítve. És így van ez
most a Kárpátoktól le az Adriáig.

Ha tehát segíteni akarunk a nép bajain
és a saját jólétének munkássá válnak tenni
a népet, akkor nincs más hátra, mint az, hogy
seperjük össze az elégetett mogyorófacalcák
hamuit és vigyük be legalább ezt közigazga-
tásunk szervezetébe. Azt hiszem, hogy ezt a
munkát csak meg kell valahol kezdeni és az-
tán magától folytatódik.

Ilyen kezdeményező munkába fogott tu-
domásunk szerint *Dózsa* Endre Kolozsvárme-
gye alispánja, ki épen a kölcsönös kötelező
állatbiztosítást óhajtja életbe léptetni a vár-
megye területén.

Kétségtelenül fogas kérdés ez, épen a
fent vázolt viszonyoknál fogva, de megfelelő
körültekintéssel és kellő erélytel bizonyára
valósítható lesz. Van azonban ennek a kérdés-
nek egy kényes pontja.

Mi semmi képen sem akarunk az alko-
tás elé nehézségeket gördíteni, sőt ellenkező-
leg az a legfőbb törekvésünk, hogy sikerüljön
és épen ezen törekvés, ezen óhajtság sarkal
bennünket arra, hogy a kivitel módzatairól
általánosságban szót ejtsünk.

Régi közmondás, hogy nem csak egy út
vezet Rómába. A kölcsönös állatbiztosítást is
többféleképpen lehet megvalósítani.

Legelőnyösebb

gabonaértékesítés.

Erőtakarmányok.

Vegyőtiszta olajok és kenőcsök,
ponyvák, zsakok, szíjak, kőszemek; szóval minden
cséplési anyagok és gépek.

(532.)

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való
értékesítése.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

**Szőlővédekezési,
esomagolási, szüretelési és
pincegazdasági cikkek.**

Igy lehet az kötelező és lehet facultativ. Mi, tekintettel népünk fent vázolt szokására és gondolkodásmódjára, a kötelező állatbiztosítást tartjuk hasznosabbnak és pedig nemcsak a kisgazdák érdekében, hanem a közállapotok javítása szempontjából is. Mélyreható és áldásos következményei lehetnek a kötelező kölcsönös biztosításnak állattenyésztési és állategészségügyi szempontokból is, melyeknek korszerűsége és rendezettsége minden további nélkül maga után vonja az állatkereskedelem fellendülését és így a közjólét emelkedését is. Ezt pedig kicsinyelnünk nem szabad.

Azonban van ennek a kötelező állatbiztosításnak nálunk egy igen-igen nagy akadálya, melyet ma még nehezen lehet áthidalni. Ez pedig az egyes tulajdonosok állatlétszámának nagy eltéréseiből áll.

A nyugati országokban mások a viszonyok. Ott ritkaságszámba megy, ha egyes birtokosnak száz darab lábas jószág van, míg nálunk a nagyobb birtokokban nem ritkaság a 4-600 darab állat. Ha aztán a veszteség esélyeit figyelembe vesszük, hamarosan rájövünk, hogy ilyen nagyobb állomány mellett, a hol a gondozás, takarmányozás sokkal okosabb, s ahol a létszámnak csak néhány százaléka használatik gazdasági munkára, még pedig ez is sokkal nagyobb elővigyázatossággal és okosságal, mint azt kisgazdáinknál látjuk: arra az eredményre jutunk, hogy kötelező állatbiztosítás esetén aránytalanul oszlanék meg a kárviselés terhe, vagy más szóval, a kötelező állatbiztosítás előnyeit csakis a kisebb állatállományú birók élveznék, a nagyobb birtokosok pedig ráfizetnének.

Hazarészünkben és vármegyénk területén is sok községet ismerünk olyat, hol a kisgazdák összeségének nincsen annyi állata, mint az ott levő birtokosnak, ha pedig az elhullások, veszteségek arányát tekintjük, a kisgazdák túlszágazott és hiányosan gondozott állatai közül sokkal nagyobb százalék vesz el, mint az uradalmi jószág közül. Községi kötelező állatbiztosítás esetén tehát az uradalom viselné a veszteség terhének nagyobb felét. Ezért terjedt el általánosságban az a nézet, hogy nagyobb állatállomány mellett nem gazdaságos az állatbiztosítás. Ezeket a feltevéseket pedig nekünk el kell fogadnunk, miután számadatokra vannak alapítva.

Ez a mi sajátos viszonyunk s ezért nem lehet nálunk a kölcsönös állatbiztosítás kérdését német kaptára szabályozni. Magyar kapta kell ide, még pedig olyan, a melyet az egyes vidékek viszonyai követelnek.

Az erdélyi részeken és így Kolozsvármegyében is egyeztetni kell az érdekeket a fennálló eltérések arányához.

A mi véleményünk az, hogy akár társadalmi szervezkedés, akár hatósági szabályrendelet útján rendeztetik ez az ügy, a kötelező biztosítást az állatlétszám nagyságához kell kötni s a meghatározott létszámnál több állat felett rendelkező birtokosokra nézve nem kell kimondani. Rájok nézve legyen ez facultativ.

E mellett természetesen gondoskodni kell arról is, hogy a veszteség minél jobban megoszolják, tehát egységesen az egész vármegye kisgazdáinak állatai vonassanak be a biztosítás keretébe, úgy, amiként azt *Dózsa Endre* Kolozsvármegyei alispánja is tervezi. Sok függ a kezelés egyszerűségétől és olcsóságától, valamint a külső szervezet arravalóságától is,

mire nézve már itt megjegyezzük, hogy minden községnek külön egységet kell képezni s legfeljebb kisebb és egymáshoz közel fekvő községeket kell egyesíteni, melyekben aztán mint külön egységekben önálló becselő és ellenőrző bizottságokat kell alakítani. Az egészet, illetőleg az összes községeket aztán összefoglalja a központi intéző bizottság, melynek mindenre kiterjedő ellenőrző hatáskört kell biztosítani.

Ilyen módon, úgy véljük, eredményesen lehetne nálunk is életbe léptetni a biztosítás hasznos intézményét és ha ehhez még egy megfelelő szabályzatot sikerül alkotni, akkor diadalra jut az ügy.

Ez ugyan nagy szó, mert, mint tudva van, több helyen megpróbálták már hazánkban is életbe léptetni a kölcsönös biztosítást. Így egyes tul a dunai községek már régebben próbálgatják a községi kölcsönös biztosítást; a legtöbb helyen siker nélkül küzdtek és csak a legelső igazi megpróbáltatásig jutottak el, mikor aztán egy-egy futó járvány kimerítette az ügyszeretet és áldozatkészség utolsó csepjeit. Ezeket a kísérleteket okulva, *Soós Károly* és *Gallé Pál* állatorvosok Sopronvármegyére vonatkozólag még 1898-ban terveztek egy vármegyei kölcsönös biztosító szervezetet, melynek alapszabályait kidolgozták és a vármegyei gazdasági egyesület elé terjesztették. A gazdasági egyesület végleges állásfoglalása előtt külföldi tanulmányútra küldte ki titkárait, ki aztán a bajor és német szervezeteket tanulmánya tárgyává tette. Nincsen biztos tudomásunk arról, hogy milyen eredménnyel; de azt tudjuk, hogy a biztosítás ügye ott elaludt. Itt van aztán a „Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság” a maga hosszas küzdelmeivel; bizony egyik sem ad valami biztató, kecsegtető példát, de azért mi mégis csak azt hisszük, hogy meg lehet azt csinálni és diadalra lehet azt juttatni nálunk is, csak el kell találni a módját.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” gépvásárja és gépbemutatója.

Egyikét a lehető legegészségesebb eszméknek valószínűsítette meg az E. G. E. akkor, mikor f. év tavaszán megnyitotta Kolozsváron az állandó gazdasági gépkiallítást és gépvásárt. Ha valahol, úgy épen Erdélyben volt és van arra szükség, hogy a gazdaközönség folyton maga előtt láthassa a modern gazdasági eszközöket és gépeket, mert hisz bármennyire könnyű is ma már az érintkezés és közlekedés Budapestről, az erdélyi gazdák még sem igen érhetnek rá minden gépért felutazni Budapestre. Jól tudták ezt a gépügynökök, kik ezelőtt nem is nagyon régen még százával özönlöttek el Erdélyt és százával csapták be a tájékozatlan gazdaközönséget silány, használatlan, drága pénzen eladott gazdasági gépekkel. Az u. n. „vigéc törvény” ugyan gátat vetett a gépügynökök garázdálkodásainak, de bizonyos tekintetben megnehezítette Erdélyi gazdaközönségének is a mezőgazdasági gépek beszerzését.

Mikor az E. G. E. arra az igen jó gondolatra jött, hogy Kolozsváron állandó gazdasági eszköz és gépkiallítást rendez, háromszoros hasznót tett az erdélyi gazdáknak.

Először is rendkívül megkönnyítette a

gépek beszerzését. Kolozsvárra mégis csak hamarabb eljut az erdélyi gazda, mint Budapestre. Egyéb dolgai elvégzése mellett könnyen ráér elmenni a gépkiallításra, hol maga előtt látja a mai modern gazdasági gépeket, a gazdaságban alkalmazható egyéb eszközöket, cikkeket és berendezéseket. Miután pedig gondoskodva van arról, hogy az egyes gépek használata, alkalmazási módja stb. az illető gazdának megfelelő módon tudomására is jusson, nagyon természetes, hogy mindenki megtalálhatja, kiválaszthatja a neki megfelelő gépet, vagy eszközt s ezzel a becsapás, a csalódás eshetősége úgyszólván teljesen ki van zárva. Ez az egyik haszon.

A másik haszon az, hogy az E. G. E. vette kezébe a gépek árusítását, illetve közvetítését, melylyel nemcsak azt a megnyugvást szerezte meg Erdélyi gazdáinak, hogy reális és pontos kiszolgálásban részesülnek, de még anyagi előnyt is biztosít számukra azzal, hogy alku nélkül is tisztességes árengedményben részesül a vevő.

Végül haszon, még pedig igen jelentékeny haszon az, hogy az állandó kiállításon időszakonként vásárt és vásárral kapcsolatban gépbemutatót rendez, mikor az illető kiállító gyárosok képviselői munkában mutatják be gépeiket. Minden gazda tisztában van azzal, hogy az álló, nem működő gépet, bármily tetszetősnek lássék is az, helyesen megbirálni, teljesen megismerni nem lehet. Ellenben, ha azt munka közben láthatja, hamar tisztába jöhet annak ügy szerkezetével, mint használhatóságával. Ha pedig ezzel tisztába jött, sokkal több bizalommal viseltetik az esetleg neki megtetszett s megvásárolt gép iránt, sokkal hamarabb és helyesebben fogja tudni azt otthon, gazdaságában alkalmazásba venni, mintha akár árjegyzék alapján, akár csak egyszerű ránézés után vette volna meg. És tulajdonképpen ez lenne és ez is a gépvásárlásnak a legideálisabb, de egyuttal legreálisabb módja is. Hisz a lovat sem az istállóban veszik meg! Azt is megfuttatja a vevő, mielőtt megkötné az alku! Hát a gép se kevesebb a lónál! Azt sem árt alaposan megjártatni, mielőtt megvennék.

Nagyon helyesen cselekszik az E. G. E., mikor ezt szem előtt tartva, nemcsak egyszerű gépvásárt, de azzal kapcsolatosan gépbemutatót is rendez. Ez az igazi módja a mezőgazdasági gépek elterjesztésének.

Ilyen gépvásárral egybekötött gépbemutatót folyt le az E. G. E. gépkiallításában aug. 29—szept. 4. napok közt. Szeptember 4-ig a kiállítás belterületén lettek az állóhelyben dolgozó gépek, szeptember 4-én pedig a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdaságában a kiállított ekék és vetőgépek működésben bemutatva. E bemutatáson dolgozott:

Bächer: DSMN, D7M jegyű egyetemes egyes ekéje, ZFN jegyű kettős ekéje.

Kühne E. DSMN jegyű egyetemes egyes ekéje, ZFN jegyű kettős ekéje;

a Resicai gazdasági gépgyár D 10 MN és DSMN jegyű egyetemes egyes ekéje;

Simonffy István „földmives” nevű fage-rendelyes egyes ekéje;

Perl és Tsa D7M jegyű ekéje;

a »Bóni« eketalyigagyár eketalyigája az ekék csoportjában.

Boronák közül: *Bächer* csuklós boronája;

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVÁR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól váltókat utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. Értékpapírokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes pánccsészék-rendelyeket. (Safe deposits).

Nagyobb ládába csomagolt és a fül peeséttjével ellátott ezüst és aranyemlékek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Mátyás-király-tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás-király-tér 32.

Üzleti órák délelőtt 1/2 9—12-ig, délután 3—5-ig.

(701.)

Kühne E. rugós boronája.
 Vetőgépek dolgoztak: Kühne E.
 „Mosoni Drill“-je;
 Melichár „Unicum Drill“-je;
 Clayton és Schuttlerworth „Columbia Drill“-je;
 Wichterle Tárcsás vetőgépe;
 Perl és Tsa Toló hengeres vetőgépe;
 végül Rettegő Béla saját találmányu kézi
 löhere vetőgépe.

Ezeket kívül szerkezetiileg bemutatattak:
 Mc. Cormick fűkaszálogépe;
 a MAV. gépgyára „Millenium“ fűkaszálogépe.

Mint a fenti sorozatból látható, elég szép számú gép lett munkában bemutatva, és a jelen volt gazdaközönségnek alkalma nyílott egyik-másik, előtte még kevésbé ismert szerkezetet működésben látni.

Ha e bemutatás, mely az első volt, nem is ment oly rendszeresen és pontosan, mint a hogy ily bemutatásoknak menni kell, az a kezdet nehézségeiben talál magyarázatot. Mindazonáltal meg volt ennek is az erkölcsisikere, mert ha a kezdet nehéz is, annak folytatása annál könnyebb, annál értékesebb és érdekesebb lesz, különösen akkor, ha az E. G. E megvalósítja azt a tervezetét, hogy minden gépnemet, annak használati idényének legelején fogja munkában bemutatni. Ha elgondolják a gazdák, mily előnyös az rájuk nézve, hogy pl. a szántási idény legelején alkalmuk van többféle ekét munkában látni, ha a vetési idény kezdetén vetőgépeket, a kaszálási idény kezdetén kaszálógépeket, rostálás előtt rostákat stb. stb. láthatnak munkában úgy, hogy még van idejük az egyik-másik nekik tetsző gépet beszerezni s azt mindjárt, a tapasztaltak friss hatása alatt otthon munkába állítani: akkor csak örömmel üdvözölhetik az E. G. E. e tervezetét, mely ha testet ölt, az E. G. E. ráette ezzel a koronát ez irányú működésére.

Ifj. Sporzon Pál,
 gazd., tanintézet tanár.

A máramaros-szigeti kiállítás.

Ott, a hol a Tisza ered, ahol Huszt várromjai, Técső, Hosszúmező, Homonna, Munkács és Volócz festői szép vidékei az utasnak Erdély szépségeit juttatják eszébe — fekszik a rutén föld, mely ma annyit szónak, annyi törekvésnek tárgya. Nyomorult, szegény nép lakja, melyet egyaránt pusztít az adó, az uzsora és a saját fatális élhetetlensége.

Ismeretes olvasóink előtt az az akció, melyet földmívelésügyi miniszterünk a harmaival egy fedél alatt lakó nép felségelésére indított. A máramaros-szigeti aug. 25 iki gazdasági és ipari kiállítást is ezzel a céllal párhuzamosan hozták létre a vármegye és a vármegyei gazdasági egylet vezetői. E kiállítás volt az első alkalom arra, hogy a vármegye népe a benne rejlő erőket felismerje, felfedezze, hogy másoktól tanuljon és hogy a nagyobbaknak iránta feléledt támogató jóindulatát megérezze. E kiállításon ott volt a képe Máramaros iparának, házi iparának, erdő, bányá és mezőgazdaságának, a megfelelő arányokban. És ott volt igazán maga a nép is, amely bizalommal fogadja a segítő kezét, pár ezerre menő tömegben.

Tizenkét nagy terem fogadta magába a

kiállítás tárgyait. Túlnyomó részt a háziipari készítmények foglaltak el belőle. Érdekes, hogy az odavaló rutén és román pór, minden szegénysége és élhetetlensége dacára, a háziipari foglalkozás iránt általában elég érzékkel bír s csak a vezetőkön áll, hogy ez az érzék a mainál nagyobb arányokban és gyakorlatiasabb irányban is érvényesüljön.

Gyáripára is van a megyének s különösen faipára, erdőszete, bányászata — jelentékeny. Másfélszáznál többféle ásványvíze, fejlett kertészeti és gyümölcs-kultúrája: természeti kincsekben való bőséget és haladást jelentenek.

Mezőgazdasága, mely minket első sorban érdekelne, elenyésző kis méreteken volt bemutatva. Egy fél terem volt mindössze annak szentelve.

Állattenyésztése külön kiállításon volt bemutatva. Erről sem sokat tudunk írni. Semmi egyöntetűséget, fajta tisztaságot nem láttunk. Importált fajta tarka állatok s ezeknek keresztezései, korcsai voltak túlnyomó számban a kiállításon.

A kiállítást, melyet az első napon közel ötezeren látogattak, Hegedűs keresk. miniszter nyitotta meg. A miniszter éles tekintete sok olyan látóval fedezett fel, a mi — jelentősége dacára — eddig rejtve volt. Igen szépen rajzolta meg a fejlődés processusának képét következő szavaiban: „Minden becses anyag megvan ebben az országrészben, amely az ipar és mezőgazdaság felvirágztatására alkalmas és ennél fogva ezt az anyagot minél jobban ki kell zsákmányolni és föl kell használni. Erőszakkal ki kell vonni a tétlenségből és a közönyből, mert sok tekintetben olyan az, mint a megmozdithatatlan kő. Ha egyszer azt a hideg követ a hozzá értő szobrász olyan művé tudja átalakítani, a mely lelkesedésre ragad, miért ne volnánk képesek mi, nemzetgazdák és politikusok, a társadalmat olyanná átdomitani, hogy a nemzetnek az a drága anyaga, melyet szeretünk, imádunk, arra a fokra emelkedjék, a melynek elérése minden művelt nemzetnek törekvése és célja. En tehát keresem mindenütt az anyagot és abban a stádiumban emelem föl azt, amelyben találok. Csak nem kell képzelődni! Ha látjuk, hogy még a kezdet stádiumában van, ha még csak kezd formálódni, azért meglehet, hogy az az anyag többet ér, mint a már kész, mesterségesen előállított szobor, mert abban az anyagban rejtett kincsek lehetnek, amelyek kizsákmányolhatóak, holott a másik esetleg már törékeny cserép, a mely semmire sem használható.“

Valóban a legnagyobb hálára kötelezte Hegedűs Sándor Máramarosvármegye népét e látogatásával, mely hogy nem egyszerű parádézás, hanem igazi munka, tanítás, vezetés és iránymutatás volt — magunk is láttuk.

Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy egy előttünk feltűnő körülményről meg ne emlékezzünk. Nem láttuk a kiállítás vendégei (sem rendezői) között a rutén kormánybiztost s kérdéseinkre, hogy miért nincs jelen, csak kitérő választ nyerhettünk.

A kiállítás eszméje Br. Rosenér Ervinné volt s hogy a rendezésből is őt illette a nagyobb rész, azt mutatta a női háziipari produktumok túlnyomóan erős képviselése is.

Lator Sándor g. e. alelnök, Nyegre László orsz. képviselő és Héder János g. e. titkár voltak még azok, a kiknek működése szintén a siker fő tényezője volt.

Az apahidai állat-, termény- és háziipar kiállítás.

Folyó hó elsején és másodikán tartott meg az a tanulságos kiállítás Apahidán, melyet Hankó Veress Károly főszolgabíró járása gazdasági és háziipari viszonyainak bemutatása céljából rendezett.

Senki sem látja szívesebben nálunknál azt, ha a közigazgatási tisztviselők, főleg pedig ha a főszolgabírák, kiknek a községek mezőgazdasági ügyeire széleskörű befolyást biztosítanak törvényeink, — tényleg foglalkoznak is ezekkel az ügyekkel. Bár előbb kezdettük volna és bár kiterjedtebben foglalkoznánk ezekkel az ügyekkel; több hasznát látnánk annak a köz, mint a széltében-hosszában divó papíros adminisztrációnak.

Mi tehát őszintén gratulálunk Veress Károlynak az úttörő és eredményes munkáért, melyet kevés zajjal és igen praktikusán végzett.

A kiállításon a kolozsvári járás községei és gazdái mutatták be tenyészállataikat, terményeiket és háziipar cikkeit. Így be lett mutatva 35 darab községi tenyészbika, 47 darab tehén és üsző, 12 szopós borjú, 2 bivaly és 5 ló.

A terménykiállításon túlnyomóan kerti vetemények, zöldségek és gyümölcsök szerepeltek, melyek között különösen kivált a Br. Bánffy Albert választói kertészete igen szép és gazdag kollektívájával, faj dinnyéivel és méz terményével. Ebben a nemben szép kis kollektívát állított ki, a borsai, apahidai, kidei és választói gazdasági ismétlő iskolák vezetői is, míg a gyümölcstermelés terén Zeyk Károly ajtoni gazdasága tűnt fel fajokban igen gazdag és minőség tekintetében bármily nagy kiállításon is számottevő kollektívájával.

A háziipar cikkek között a mezőgazdasági cikkek jármók, tézslák, seprők stb. képviselték mindannyi jól és csinosan kiállítva. A cserép iparban igen változatos dísz tárgyakat, korsókat, fazekakat és kályhákat mutatnak be, a faipari tárgyak között egy kihuzó és igen csinosan készített diófa furnirosasztal tűnt fel.

A különböző varrottásoknak és szötteknek pedig egész halmaza volt összehordva, melyek a vidék népviseletének és szorgalmának híu képét adták. Látszik, hogy a népben megvan a hajlam és a képesség a saját szükségleteinek megfelelő vászonneműek és szövés ruhák elkészítésére, sőt annak izléses kifejlesztésére is, csak ezt a hajlamot fokozni és az izlést fejleszteni kell. Erre pedig az ilyen kisebb igényű vidéki kiállítások igen alkalmasok.

Egészen véve, úgy a kiállításra hozott állatok, termények és ipari cikkek minősége, mint a kiállítás látogatottsága kielégítette várakozásunkat és hasznos tanulságot szolgálhat a jövőre nézve, mert mi úgy tudjuk és úgy látjuk, hogy hazánkban a jövő feladatát gazdasági és ipari kulturánk fejlesztésének kell képeznie, háttérbe kell ennek szorítani minden divatos és hagyományos szokásainkat, miután ezt a mai kor irányzata így követeli. A munkáé és a szorgalomé a jövő, mely okszerű ta-

A. M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruiért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és matrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

(530.)

Alapítatott: 1873.

fehértanemű és vászonraktára,

Alapítatott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivált divatos férfi- és női ingek, alsó nadrágok, gallérok, kezelek, nyakkendők és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbátiszt zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-terítők- és asztalterítők, goblin ág- és asztalterítők, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök, pamlag-szőnyegekből.

Újonszülittek részére garnitúrák, paplanok, matrácok- és koszi-takarók.

Nagy választék butorszövetek és szőnyegekből. Elvállal kiházásitást vagy magán szükségére kívánt mindenféle fehememűek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítottatik.

Valódi kósmárkl lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

karékoskodás mellett vagyoni jólétünket és így közvetve egyéni függetlenségünket is emelni fogja.

Hogy pedig ez az irányzat már vármegegyünkben is kellő méltánylásra talál, arról a szóban levő kiállítás látogatottsága is tanuskodik. Így a megnyitó ünnepélyen ott láttuk a nép között vármegegyénk birtokosainak nagy részét is, kiket bizonyára csakis a nép sorsa iránt érzett meleg érdeklődés vonzott oda.

A kiállítás megnyitása délelőtt 10 órakor történt. *Hankó Veress* Károly üdvözölte a megjelent közönséget, mire báró *Fósika* Gábor válaszul, a kiállítást megnyitotta. A nagyközönség sorában ott láttuk Dózsa Endre alispánt, Zeyk Károlyt, br. P. Horváth Kálmánt, Lészay Ferencet, Csiszár Gyulát, Nyerges Zsigmondot, Ferenczy Gyulát és Ferenczy Lajost, báró Bánffy Albertet, Szentgyörgyi Lajost, Tokaji Lászlót, Cséser Lajost, Eber Ernőt, Páljános Zsigát mint házigazdát, Tocauer Ödönt, Székelyhidyt Viktort, a fehérvármegyei gazd. egyesület tevékeny titkárát, dr. Gálffy Endre apahidai birtokost s a járás több jeles papját, tanítóját és jegyzőjét stb.

Az állatok bírálatát br. P. Horváth Kálmán, Lészay Ferenc birtokos és gazdasági előadó, Tulogy Samu ker. állattenyésztési felügyelő, Jakab László törvh. m. kir. főállatorvos, Szász Ferenc és Técsy István végezték.

A rendelkezésre állott 670 korona díjból a következők részesültek:

a) Községi tenyészbikákért:

Boós község I. díj 50 korona, Fejérd község II. díj 40 k., Kide község III. díj 30 kor., Szamosfalva IV. díj 20 kor., K-Gyula község V. díj 20 k., Apahida község VI. díj 10 kor., Bádok község VII. díj 10 korona.

b) Tehenekért:

Méskó Lajos K.-Borsa I. díj 50 k., Nagy József Válaszút II. díj 40 k., Boros Ottó K.-Borsa III. díj 30 kor., Orosz János Korpád IV. díj 20 k., Kulcsár József Válaszút V. díj 15 kor., Kallós József Válaszút VI. díj 10 korona, Teleki Mihály K.-Borsa VII. díj 10 k.

c) Űszőkért (2-3 évesek):

Hodarnen Mihály I. díj 40 kor., Muntyán Vaszi II. díj 30 kor., Boros Ottó III. díj 25 k., Petyán Tódor IV. díj 15 k., Szász Ferenc V. díj 10 k., Philip Gavriella VI. díj 10 korona.

d) Űszőkért: (1-2 évesek)

Szász Ferenc I. díj 40 k., Mezei Flóra II. díj 30 kor., Boros Ottó III. díj 20 k., Korpogán Juon IV. díj 15 korona.

e) Bivalyokért:

Dios község bikáért II. díj 20 k., Vadas Albert tehénért II. díj 20 korona.

f) Lovakért:

Oltyán János csikós kancájáért II. díj 20 kor., Török Árpád pej csikójáért III. díj 10 korona.

Szép számmal voltak baromfiak és ludak is, melyeknek díjazására szintén jutott néhány korona.

A fa-, vessző- és agyagipar, valamint a termény- és baromfi-osztályokban a bírálatot *Tokaji* László elnöklése mellett Székelyhidyt Viktor, Nagy Endre és Cséser Lajos végezték. Tizenhét díjat ítéltek oda, ami összesen 150 koronát tett ki.

A női kézi és szöttek munkák bírálatát Páljános Károlyné, dr. Nyerges Zsigmondné, Hankó Veress Károlyné, Mózsá Attiláné únagy-

ságák és Cséser Lajos mint jegyző végezték. Tizenhét díjat adtak ki 150 korona értékben.

Ezekon kívül minden osztályban számosan kaptak jegyzőkönyvi elismerést is.

A bírálat befejezése és a díjak odaitélése után társas ebéd következett, melynek során ősi szokás szerint Dózsa Endre alispán az első pohárköszöntőt Ő Felségére a magyar királyra mondta. A felköszöntők sora ezzel aztán szintén ősi szokás szerint megindult s ki jutott belőle mindenkinek.

Ebéd után az új község ház emléktáblájának leleplezésére gyűlt össze a díszes közönség, hol Oros Endre áll. isk. ig. tanító olvasta fel szépen megírt értekezését, mely után a választói Emke-dalkör énekelt.

Ezt követte Cséser Lajos gazd. vándor tanár felolvasása és estve szavatok, hangverseny és egyéb szórakoztató multságok voltak, melyek nálunk még ilyen alkalmakkor elmaradhatlanok.

A díjak kiosztása másodikán délben volt, mely után a tanulságos kiállítás bevégeződött.

(=)

Tanulmányok a gabona űszögbetegségről és annak leküzdéséről.

Ez alatt a cím alatt dr. *Tubeuf* Károly báró titkos tanácsos terjedelmes, alapos munkát irt, melyben az ezen a téren végzett tanulmányait, kísérleteit közli és nagy tudományossággal foglalkozik az eddig elért tapasztalatokkal és a még megoldást váró kérdésekkel. Így az űszöggombának a talajban, a trágyatelepen és az istálló ganájában való szaprofita életével, az űszögspórák sorsával, melyeket az állatok a takarmánnyal együtt fölfalnak és melyek a trágyával ismét a földekre kerülnek, a spórák hatásával az állatok egészségi állapotára, foglalkozik azokkal a hőmérséki és nedvességi hatásokkal, melyek az űszög gomba csirázását előmozdítják, továbbá az egyes növényfajták ellenállóképeségével a fertőzésre való tekintettel, szóval minden idevágó fontosabb kérdéssel.

Tanulmányából közölni óhajtjuk a gazdasági gyakorlati életben hasznosítható eredményeket, különösen a különféle fertőztelenítő szerekekkel és eljárásokkal elért tapasztalatokat. Laboratoriumi és gyakorlati kísérletet folytattott szerző a formaldehid gázával és oldatával, forró vízzel és rézvegyületekkel is különösen azt vizsgálva, hogy azok az űszöggomba fejlődésére hogyan hatottak és a gabona csirázóképességét mennyire érintették.

Az utóbbi években a gyakorlati mezőgazdák is nagy érdeklődéssel kísérték azt, hogy a házi fertőztelenítésre annyira kedvelt formalin mennyire alkalmas a gabona fertőztelenítésére *Tubeuf* nek a *laboratoriumában* végzett kísérletei azt az eredményt szolgáltatották, hogy a *formaldehidgázzal* lehet a gabonát dezinficiálni, ha a gabona egész laposan ki van terítve és elégséges, jó nagy mennyiségű gázt alkalmaznak. Egy további föltétel, hogy a szemek fölületére csupán szabad spórák tapadjanak. A *szabadban* való egyik kísérlet azt mutatta, hogy a formaldehidgáz ugyan teljesen mentesíti a gabonát az űszögtől, de az így kezelt gabona növényben is, kalászbán is jelentékenyen veszít a nem kezelttel szemben. Egy másik esetben a terméseredmény normális volt, de az űszög fellépését a kezelés csak

felényire csökkentette. A kísérletek ezen tanulságai alapján *Tubeuf* nem tartja célszerűnek a formaldehidgázzal tovább kísérletezni és a gyakorlatban használható eljárást kidolgozni.

Más fertőztelenítő szerekekhez kell fordulni, a milyen a *rézvegyületekkel* való dezinficiálás is. Ezzel többféle kísérletet tett. Hosszabb ideig (12 óráig) tartó pácolás után (*Kühn* féle eljárás) a gabona növénye s kalásza is kevesbedett. Utólagos mézszel való kezelés már nem tudta azt a káros hatást ellensúlyozni, a mit a pácolás okozott a szemben. Az a kár, amit a rézgalic a búzaszemben okozott, mindenesetre nagyobb volt a géppel, mint a hadaróval csépelet magnál. De még ennél az utóbbinál is voltak károsodás és termés-csökkenések. Ezek a károk azonban csökkentek akkor, ha a pácolás a semleges bordói keverékben történt és a vetés ezt mindjárt követte.

Ehhez hasonló terméseredményeket értek el az egyszerűsített *Linhart* féle pácolási eljárással. Itt is mutatkozott a növények és kalászok számának s a termés mennyiségének csökkenése, de ez a *csökkenés nem volt jelentékeny*.

Ennél a különféle fajták különféleképpen viselkedtek a pácolással szemben. Mindezeknél a rézvegyületekkel való nedves eljárásoknál a fertőztelenítés tökéletes volt. A $\frac{1}{2}\%$ -os rézgalicoldat utólagos mézkezeléssel különösen a nem géppel csépelet szemnél és akkor ajánlható, ha a pácolási időtartam se hosszú.

Linhart magyar-óvári tanárnak már 24 év óta követett pácolási eljárása tudvalevően abban áll, hogy a pácolandó búzát 1% -os rézgalicoldatban *megmossák*, megszáritják és azután vetik el. A mosást ketten végzik. Az egyik egy fűzfavesszőből font, zsákvászonnal bélelt és 12-15 liter búzával telt kosarat a pácoló folyadékkal telt kádba mártja. A másik a kosárban, illetőleg a pácban levő búzát mindkét kézzel ismételtelen megkavarja. Ez által a búzában levő könnyebb, tökéletlenül fejlett magvak, pelyva, stb. és az űszögspórákkal telített búzaszemek legnagyobb része is a pácnak fölszínére kerülnek és egy kis szitával onnan eltávolíthatók. Az így márrésben megtisztult búzát azután kézzel valóságos megmossák, jól fölkavarják és újra megmossák, miközben a búzát a kezek között jól összedörzsölik, hogy az esetleg még bennmaradt, űszögspórával telt szemek szétnyomódjanak és a pác minden spórával érintkezzék. E közben a szemek szőrös hegyében lévő léghólyagokat is szétnyomják, úgy, hogy a pác az itt ülő spórákat is elpusztítja.

Ez az egész eljárás körülbelül 3-4 perccet vesz igénybe. Ennek utána az, aki a kosarat tartja, kiemeli azt a kádból és a pácoló kád szélén tartja, hogy a még a kosárban levő pácoló folyadék visszafolyjon oda. Ezután a kosarat két egymáshoz közel álló fadorongra helyezik, úgy, hogy a pác egészen kicsöpögjön belőle és addig marad itt, míg a következő kosár is meg van mosva, akkor az egyik pácoló ember (vagy asszony) az előbb mosott kosarat fogja és a benne levő búzát ponyvára, vagy lepedőre kiteríti megszáradni. Így következik egyik kosár a másik után. 1-1 $\frac{1}{2}$ óra múltán a buza annyira száraz, hogy elvethető.

A *Linhart* féle pácolási eljárásnak, — melyet ő birtokán évek óta a legjobb sikerrel

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

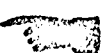
Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

alkalmaz — *Kühn*-nek régebbi pácolási eljárása fölött következő előnyei vannak: 1. a pácolás hamar (néhány óra alatt) megy végbe és nem igényel — mint a *Kühn*-féle eljárás — 14—16 órát, tehát éjszakán át való pácban állást is; 2. nagyobb mennyiségű buza pácolásához is kevesebb tartány, kád kell, mint a *Kühn*-féle eljárásnál; 3. a pácfolyadék rövidebb ideig tartó érintkezése következtében a szem kevesebbet veszít csiraképességéből; 4. az így pácolt búza csak kevés nedvesseget vesz föl magába, éppen azért nagyon hamar szárad, úgy, hogy az esetleg bekövetkező tartós esős időben aránylag kisebb helyen, a fölmelegedés veszélye nélkül megőrizhető, míg a 14—16 óráig pácban volt búzában hamar beáll a megmelegedés és ezzel együtt a csirázóképesség csökkenése. Ennek a veszélye pedig annál nagyobb, minél kisebb a rendelkezésre álló hely, a melyen a szétterítettség és gyakori átlapátolás nem lehetséges; 5. ha a 14—16 óráig pácban volt, magát nedvességgel telesztit buza száraz földbe kerül, kicsirázik ugyan, de az elégséges talajnedvesség hiánya miatt a fejlődésben visszamarad, vagy elszárad és a fiatal csíra egészen elhal.

A búzának *forró vízzel való sterilizálása* tökéletesen bevált. 55—56 fokos meleg vízben 15 pernyi idő alatt a buza szeme semmi kárt nem szenvedett. Ebben a tekintetben még a fajták különbözősége is mindegy volt. A víznek *magosabb* hőfoka mellett azonban a csiraképesség már szenved. Ez a káros hatás már a víznek 60 fokos melege mellett is nyilvánul — 15 pernyi idő alatt — még pedig a fajták szerint különböző mértékben. Az üszögspórákat 55 fokos meleg víz már néhány perc múlva megöli. A laboratóriumban végzett kísérletek eredményét a termelési kísérletek is bebizonyították. Tizenkét parcella 55° meleg vízben 15 percig sterilizált (bakteriummentesített) búzával lett bevetve és az üszögtől mind mentes maradt.

Külön kísérleteket tettek 1899-ben és 1900-ban üszögspórákkal mesterségesen ellátott és később forró vízzel deszinficiált búzával. Az eredmény itt is az volt, hogy tekintet nélkül arra, 5 vagy 15 percig tartott-e a sterilizálás, üszög nem volt a búzában és a növények meg a kalászkok száma semmivel sem volt kisebb, mint a nem kezelt búzáé.

Ennek az eljárásnak hátránya a körülményességében van. Nem igen könnyű a vizet meghatározott hőmérsékon megtartani és nem nagyon kényelmes nagyobb mennyiségű búzát előbb meleg vízben megmelegíteni, azután forró vízbe mártani és végül hideg vízben megint lehűteni. Hogy azonban ez a nehézség nem túlnagy, azt mutatja az, hogy Németország több gazdaságában alkalmazzák mégis ezt az eljárást. Mérélegelő volna az, hogy nem kellene-e az ilyen módon való kezelést nagyobb vetőmagkikészítő vállalkozásokra bízni.

A *formaldehid-oidattal* való kezelés is kielégítő eredményre vezetett. 0.08% és még inkább 0.1% formaldehyd-oidatban 20 órán át való áztatás a buza csirázóképességéjé károsan hatott, de 0.1%-os oldatban 4 óráig való ázás mellett ez a kár nem mutatkozott, míg az üszögspórák elpusztultak. A búzában előzetesen vízben való megmosása és a pácolás után való megszáritása ajánlatos.

Eddig nem igen méltatták figyelemre azt az üszögfertőzéssel teljes veszélyt, mely a cséplőgépek, vetőgépek és a szelelő rosták

használatában rejlik, holott ezek a gépek az üszögspórát szétnyomják és a magokon így elszóródik az üszög spórája. Világos, hogy ha a cséplés, vagy rostálás zárt vagy fedett helyiségben történik, az üszög fölszáll s az egész helyiséget és az ott levő magot megfertőzi. És megjegyzendő az, hogy a spórák az ilyen zárt magtárakban vagy színekben éveken keresztül életképesek és rosszul zárhatóságuk miatt még formaldehyd-vizsgálattal sem dezinficiálhatók. Ezért kell az üszög *föllépése* ellen védekezni, még pedig a következők által:

1. Csak üszögmentes vetőmagot használjunk.

2. Ha kényszerítve vagyunk nagyon üszögös búzát vetni, azt az üszögtől tegyük mentessé forró vízzel, formaldehyddel, rézgáliccal, vagy bordói keverékkel való kezeles által. Haddaróval cséplést buza a pác iránt nem olyan érzékeny, mint a géppel cséplést.

3. Ha erősen üszögös gabonát kell takarmányoznunk, azt előbb forrázzuk vagy gőzöljük.

4. Lehetőleg a szabadban csépléssük és rostáltassuk a búzát. Ott szedessük zsákokba és olyan helyen tartsuk a vetésig, ahol nem csépelnek és nem rostálnak. —b—

Okszerű tyúktartás a gazdaságban.

A gazdák rendszeren elkövetik azt a hibát, hogy nagyon előhaladott idényben költetnek, ennek következménye azután az, hogy télen sok esetben néhány hétig, sőt hónapokig egy tojást sem nyertek. Akárhányszor hallani gazdákat panaszkodni, hogy hat, nyolc, vagy tíz hétig nem volt egyetlen tojás sem és szidják a baromfit, holott saját magukban a hiba, mert nincs elég előrelátásuk. — A tojáshiány télen a legfontosabb okok egyike, a miért nem fizetődik ki a baromfitartás. Október, november, december és januárban a szárnyas többé kerül, mint különben hat hónapban és éppen ebben az időszakban hajtanak legkevesebb hasznót, dacára, hogy a tojásnak ebben az időben háromszor olyan az értéke, mint tavasszal. Bár sokat haladt már a baromfitartás, még is kétes, hogy a gazdák nagy része eleget tett-e, hogy télen is nyerjen tojást, mit leginkább úgy érhet el, ha korán ültet tavasszal, mert csak úgy lehet igazán nagy anyagi hasznót elérni. A közönséges korcsfajta, a mit rendszeren gazdaságokban tenyésztenek legjobb esetben is, ha kora tavasszal költötték is, őszig még nem tojik, de rendszeren csak tíz hónap, vagy egy év múlva látjuk hasznát.

A tiszta faj, vagy jó keresztezés sokkal megbízhatóbb. Ha *Plimut*-, *Rock*-, vagy *Langshan*-fajt március utolsó, vagy április első hetében költetnek, úgy az egész ősszel és télen tojik. Hasztalan várunk tojást olyan fajta csirkéktől, ha csak májusban költettünk.

A gazdák rendszeren panaszkodnak, hogy a tyúktartás sok vesződéssel jár. Ez a vesződés minimálisra zsugorodik, ha egyszerű methodus szerint járunk el. Ha jó fajta tyúkot, mint például *Langshant* tartunk, úgy az első ültetést március tizedikére határozzuk. Egy másik csoportot egy héttel később és az utolsót a hó végén ültessük. Mivel ezek kissé nehezebben fejlődnek, tehát semmi esetre sem szabad április harmadik heténél később kikelni.

Ennek a csoportokban és egyidejűleg való ültetésnek meg van az előnye, mert ha nyolc nap múlva megnézzük a tojásokat, rendszeren 15—20% belőle terméketlen, akkor az egyidejűleg ültetett tyúkok alól kivesszük a rossz tojást és az egyik tyúk tojását szétosztjuk a többi között, mi által

az egyik felszabadul. A terméketlen tojást felhasználhatjuk kis csirkék etetésére. Nyolc tyúk alá rendszeren 120 tojást ültethetünk. Húsz ezek közül terméketlen, úgy, hogy a tojást fel lehet két tyúk között osztani. Nyolcvan-kilencven csirke legjobb esetben ha kikelt, úgy, hogy egy tyúk alól kikelt csirkét ismét fel lehet osztani, mi által ismét felszabadul egy tyúk és most már csak hat van lefoglalva. Az igaz, hogy a csirkék gondozása az első héten elég fáradságos. Ha azt akarjuk, hogy jól fejlődjenek, úgy gyakran, de mindig keveset kell enni adni és éppen ez első időbeni ápolástól függ a további sikeres fejlődés. A fent említett terméketlen tojást keményre főzve és apróra vágva, három napon át hatszor naponta kell adni. Ha a második csoport is kikelt, a csirkéket nem szabad együtt tartani, mert semmi sem oly ártalmas, mint ha kicsi és nagy csirkék együtt szaladgálnak, azért jól el kell különíteni. Ha három részben etetik őket, úgy nincs az a veszekedés, tolakodás az ételért, tehát nyugodtabban ehetnek.

A tyúktorítót időnként más helyre kell állítani és ha a tyúktól már elmaradnak a kicsinye, és háromszori étkezés elegendő, akkor egész távol eső helyre kell tenni. Az a hit van elterjedve, hogy kis csirkéknek jó a nagyon meleg levegő. Éppen ellenkezőleg. Olyan csirkék, melyek februárban vagy márciusban keltek ki, rendszeren jobban nőnek és könnyebb nevelni, mint azokat, melyek április végén vagy májusban kelnek ki. A mint elmaradnak anyjuktól, jó külön kis ólat adni nekik éjjelre, mert ha rendszeren maradnak, úgy éjjel összehúzódnak és ha reggel átmennek a tágas, hűvös, üresen maradt helyre, könnyen meghűlnek. Különösen ha hűvös, esős, szeles az idő, mert a hidegtől való félelmükben egész hátrahúzódnak és van rá eset, hogy reggelre megfűl egynehány; a melyek élnek, már reggeli három órakor kimenekülnek a dögletes levegőből! hűvös helyre és éppen ebben a hirtelen átmenetben rejlik a legnagyobb baj, úgy, hogy sokszor egész csoport betegesen néz ki, míg alkalmas helyen neveltek erőteljesebb és egészségesebbek maradnak és reményt nyújtanak, hogy fáradozásunkat télen bő tojással fizetik vissza.

—r—i.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Hangyák pusztítása.** A hangya, magában véve igen hasznos állat, mert töménytelen mennyiségű hernyót, bábót, paizstetűt s egyéb kártékony rovarot pusztít el, sok állati húsmaradékot, melyek különben a rothadásnak volnának kitéve és a levegőt mérges kigőzöl-géssel töltenék be: főlemészt, sőt még tojásában is hasznos, némely énekes madár eledeleként; de azért, ha lakásunkat lepi meg, ott nagyon kellemetlen vendég, valamint nem szívesen látjuk seregét gyümölcséréskor a fákön, mert nem kimélik és kifurják a legszebb gyümölcsöt is, sőt a cserépvirágokon is, az édes himpor után szeretik megmászni azoknak legmagasabb szárait. Ilyenkor, dacára egyéb hasznuknak, mégis pusztításukra kell gondolnunk, a mely épületek és lakosztályokban egyszerűen úgy történik, hogy rongyokat kenünk be valami édességgel, a melyre rámásznak s bele ragadnak. Jó az is, ha némi húsmaradékkal borított csontot helyezünk el a fészék nyílása előtt s midőn a boly a csontot ellepi, azt egyszerűen forró vízbe mártjuk. Szokták különben erdei, kerti lakokban, a hol minduntalan újabb boly jelentkezik, hogy szivacsot cukrozunk meg némileg s azt helyezük el a pad-

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kén-sav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legelőszerebb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm. (502.)

lón és a hánszor tele van hangyával mindig forró vízbe mártjuk, kimossuk, kicsavarjuk, megszáritjuk s cukrozottan, újból felállítjuk kelepccének. Ha fákra mászik a hangya, nem ér sokat a mésszel, embermagasságban a fára festett karika, mert az csak ideig-óráig riasztja el a hangyasereget, hanem kátránnyal csinálunk karikát a törzsre s ebbe bizonyosan mindmegannyi beleragad. Virágoknál úgy tartatjuk őket távol, ha az általuk kiszemelt cserepeket vízzel telt tányérba, keresztbe fektetett fácskák fölé helyezük el, mert a vizen keresztül nem mennek a cserépig. K.

† **A tó iszapja, mint trágya.** Halastavak fenekét gyakrabban kell tisztítani, hogy halainkat járványos betegségek meg ne lepjék, mert azok egynémelyikének csirái a tó iszapjában lakoznak; de előfordul igen gyakran, hogy kisebb-nagyobb tavakat csapolunk le azon okból, miként medröket tarmőföldrökké változtassuk át. Ilyen alkalmakkor a meder iszapját, mint trágyát igen jól értékesíthetjük, mert az többnyire méter magasságban fekszik a fenéken s még azon esetben sincs az egész mennyiségű iszapra, mint trágyára szükség, ha a talajt többé nem tőfeneknek, hanem termőföldnek akarjuk felhasználni. A tóiszapot különösen laza talajon alkalmazhatjuk kitűnő eredménnyel; de arra kell súlyt fektetnünk, hogy az iszapot ne használjuk fel azonnal, hanem legfeljebb két év után, mi közben meg is forgattuk és komposztáltuk, hogy a savanyu részek kiváljanak belőle, mert azok ugyan nem alkalmasak a föld javítására, sőt ártalmasak is a növényzetre. Legjobb nyáron, vagy korán ősszel a munkához kezdeni, egyrészt azért, mert télen a befagyott tóban dolgozni nehéz, másrészt pedig, hogy télen át fel legyen már halmozva az iszap és kifagyhasson. Alkalmos az iszapot azonnal a kihordásnál úgy lerakni, hogy egy réteg iszap fölé, egy réteg darabos meszet szórunk, vagy hígított kénsavval öntjük le, ami által a savanyu földrészek, mint a kénes márga, kénsavas vasoxid stb. abban feloldódnak s kártékony hatásuk megszűnik. Csak ekkor rakjuk fel a második stb. 30 cm. vastag réteget. Ily eljárás mellett, már egy év után használatba vehetjük a trágyát, a melyből egy holdra legjobb 150–200 szekérral hordani, a szekerek nagysága szerint.

† **A szalmatermés súlyának megállapítása.** A szalmatermés súlyát egyszerű módon meg lehet határozni. Már Thaer és kortársai megállapították, hogy rendszeres gazdálkodásnál a szalma és a szemtermés között bizonyos viszonylagosság létezik, mely ritkán csal. Megállapítottatott ugyanis, hogy a szem és szalmatermés közti arány:

rozsnál . . .	38 és 42 : 100-hoz
buzánál . . .	48 „ 52 : 100-hoz
árpánál . . .	52 „ 64 : 100-hoz
zabnál . . .	60 „ 82 : 100-hoz

Ha már most a gazda tudja, hogy egyes gabonafélékből hány kereszt termése volt és a szokásos próbacséplés útján megállapította a magtermés mennyiségét hektoliter és mmázsában, akkor a következő egyszerű számításal a szalmatermés mennyiségét könnyen kiszámíthatja.

Ha például 12 kereszt buza adott a próbacséplésnél 9 hektoliter 80 kg.-os szemtermést, akkor az ezután szalmatermés $\frac{720:100}{49} = 15$ métermázsának vehető.

Háztartás.

† **Védekezés a moly ellen.** A naftalin, kámför stb. a moly ellen csak akkor hatásos szer, ha *légmentesen zárt* helyen, olyan mennyiségben alkalmaztatnak, hogy ott a levegő előlényre teljesen élvezhetetlen. (Ez is csak a naftalinról mondható határozottan.) A benaftalinozott szobák — habár az emberek megfulladnának is bennök — a molyra nézve egé-

szen jó tartózkodási helyek, mert a falakon át s az ajtók, ablakok nyílásain át mindig történik annyi levegőcsere, amennyire a molyoknak szükségük van, hogy kellő levegőt kapjanak. De meg aztán a molyok hasonlíthatlanul érzéketlenebbek a szagok iránt, mint az ember s végtelenül ellentállóbbak az ilyen illó anyagokkal szemben a magasabb rendű állatoknál általában. A bútorok stb. benaftalinozásával stb. tehát csak maguknak csinálnak kellemetlenséget az emberek, nem pedig a molyoknak. A molyoknak igaz nagy ellensége a *víz*, de nem a *nyirkosság és kellő meleg együtt*. Veszedelemes tanács, hogy a nem lakott szobákban a holmit nedves ronggyal kell törölgetni. Mert nyáron mindig meg van a kellő meleg s a molyok annál vigabban tenyésznek. Amint, hogy Kolozsvárt már voltam tanuja, hogy nedves légkörben álló épületekben egyszerűen nem lehetett védekezni a molyok ellen. Ilyen helyeken a szénkénegezés is — a szomszédiakokat üzte ki lakásukból, nem pedig a molyokat. Nagyon helyesen írja Katzer „A molyok ellen való védekezésről“ irt kis füzetében, hogy legcsélszerűbben úgy lehet a szőnyeget, szőrmeholmit stb. a moly ellen megvédeni, hogy a szűcsökhez adják nyárára, mert a szűcsök hűvös és száraz helyen tartják az ilyen holmit és *gyakran kiporolják a napfényen*. Ez az igazi védekezés a moly ellen. A többi csak arra való, hogy az ember magának bosszúságot szerezzen vele. Kisebb szőrmetergységeket úgy is meg lehet egészen jól óvni, ha lisztfinomságu dohányporral, vagy jó Zacherlin porral keleten bedörzsöljük s fehér vászonruhába göngyölve tesszük el. Ezeket is tanácsos azonban havonként egyszer-kétszer megvizsgálni. B. S.

† **Citromot sokáig eltartani úgy lehet, ha nem túlrett s meg nem puhított példányoknak a sárga héját vékonyan lehámozzuk, úgy, hogy inkább egy kevés maradjon imitt-amott az alatta levő fehér héjon, semmint abból is vágjunk le. Az így meghámozott citromot szoba hőmérséknel szabad levegőn állni hagyjuk. Rövid idő alatt kopogó keménynyé szárad a citrom héja. Ekkor tiszta vászonba csavargatva olyan helyre rakjuk el, a hol megpenészedésnek lehetőleg nincs kitéve. Ily módon 3–4 hónapig egészen jól el lehet tartani a citromot. B.**

† **A cipőket puhává és tartóssá úgy tesszük, hogy az új cipőket glicerinnel ismételtén jól bekenjük, a talpát is, s hagyjuk beszáradni, mielőtt felhuznók. Később is gyakran kell glicerinnel kenni s lehetőleg kerülni a suvikszolást. E célra különben a sárga vazelina is jó, sőt annyival jobb, hogy vikszos bőrre is épügy alkalmazható. B.**

† **Pyrogallus előhívó fürdőknél az ujjak hegye mindig megfeketedik. Ezen kellemetlen fekete foltok eltávolítására egyszerűen citromsav oldattal mossuk meg kezünket s megszáradás után glicerinnel kenjük be. B.**

† **Olcsó levegőjavítás.** Beteg szobákban, a hol a levegőt gyorsan kell megjavítani, jó hatást érünk el, ha egy vedernyi (8–10 liternyi) forró vízbe egy leveses kanálnyi terpentint öntünk. Ilyen vízzel szövetekből, fehérneműből s mindenféle tárgyból is gyorsan lehet eltávolítani a rossz szagot, ha belemártjuk s meleg helyen — ha lehet verőfényen — gyorsan megszáritjuk. B.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

† **Kis hirdetések** című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számára legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

Ne beszéljünk ez egyszer ezen a helyen csak a gabonatermésről, meg a gabonaárakról.

Beszéljünk másról. Ebben a szép országban az intelligens emberek egy negyede jogász, fele író, háromnegyede szónok, négy negyede politizál. Ezek a jó tulajdonságok pedig nincsenek foglalkozáshoz kötve. Az íróember is politizál, a jogászember is szónok, a képviselő eo ipso jogtudó, a politikus is műveli a szépirodalmat. A gazdaember az meg éppen egyesíti magában a skriblerkedés, a prókátorokodás, a szónoklás és a politizálás erőnyeit. Hanem egyben nem nagy gyönyörűsége volt eddig a magyar embernek és különösen a magyar gazdának — a föltalálásban. Ehhez valamivel konkrétebb, komolyabb nehezebb tanulmányok kellene, mint az írás meg a beszélés művészetéhez. Az jön magától is, de ennél még a genie nek is tanulnia kell. Eddig úgy voltunk vele, hogy ha a külföldről valami hasznos találmány jött hozzánk, azt megszerettük és fölkaptuk. Hamar el is terjedt, nálunk. De ha nem jött, akkor nem is éreztük a hiányát, nem is törtük rajta a fejünket. Uraim! Le a kalappal. Magyar ember, erdélyi ember, erdélyi gazdaember talált föl valamit. Az Erdélyi Gazdasági Egylet szeptember 4 én tartott gépbemutatásán gazdaközönségünk egy rendkívül érdekes és nagyfontosságú találmányt ösmertett meg. *Retteghe Béla* földbirtokos mutatta be saját találmányu *kézi szóróvetőgépjét*. Mint minden új dolgot, ezt is a bizalmatlanság és tamáskodás fogadta; de mint minden jó dolog legyőzi a bizalmatlanságot és a tamáskodást, úgy ez is diadalmaszkodott a szkeptikusok és a Tamások fölött s az első jól sikerült próba után a találmány bizalommal és hittel töltötte el a szemlélőket. Es ez a lelki átváltozás teljes mértékben indokolt és jogosult volt. Ugy tetszik nekünk, hogy ezt a kis gépet nem is sokára minden gazda meg fogja ösmerni s ha megösmerte, meg is fogja becsülni. Nem célunk azt most és ezen a helyen részletesen megösmertetni. A leghivatottabb toll fogja azt mihamarabb gazdáinknak bemutatni. Mi csak azt az örvendetes tényt akarjuk leszögezni, hogy magyar ember a technikai téren ért el brilliáns eredményt s hogy azt a mi gazdáink fogják saját hasznukra legelőször fölhasználni. A magyar gazda eddig hiven követte Laotse bölcse tanácsát. Olyan volt, mint a víz, amelynek ha nincs akadálya: csörgedez; ha gátra akad: megáll; ha eltöri a zsírt: tovább folyik; négyzetletű pohárban négyzetletű; kerek edényben kerek. Áhitattal fogadjuk az új jelet, mely új utat mutat és nem régi utak taposására vezet a gazdát.

† És most térjünk át megint a rideg prózára, a mindennapi élet nyomoruságára. A gazdatársadalmi intézmények is, a hivatalos körök is minden erejükből arra törekcsenek, hogy a gazdák terményeikért jobb árakat kapjanak, a tőkájük és munkájuk után őket megillető jövedelemben részesüljenek, jobban élhessenek. A társadalmi és a hivatalos tevékenység fogott össze akkor, mikor a hadsereg ellátához szükséges gabonának a gazdától és kiskgazdától való közvetlen átvételére kedvező rendszabályt óhajtott életbeléptetni. Több ízben jelent meg lapunkban ennek az e hónap elején életbeléptetett rendszabálynak részletes ösmertetése és bírálata. A kolozsvári élelmezési raktár átvesz ebben az évben 1300 mm. rozstot és ugyanannyi zabot bármely termelőtől, a ki saját, megfelelő minőségű ez idej termését behozza. Hétfői és csütörtöki napokon veszi át a raktár a behozott gabonát és azt rögtön ki is fizeti. Sejnálattal étesülünk arról, hogy a katonai raktár ez ideig ezen az úton nem vett át gabonát. Kiskgazdáink aligha vettek még tudomást erről az új rendszabályról. Itt széleskörű ösmertetterjesztés, a bizalmatlanság leküzdése és a szállítás szervezése szükséges. Több középirtokos adott be aján-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.
Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,
ugyszintén azoknak jótállás mellett való le-
rakását. Továbbá bármilyen épület-asztalos
munkát és teljes butorberendezéseket a leg-
olcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,
Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és im-
portált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a
legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-
helyiségében, valamint minden helybeli és
vidéki elsőrangú fűszer és csemege keres-
kedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak
ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat.
Elvállalunk minden e szakmába vágó munká-
kat, de különösen butorokhoz szükséges márvány-
lapokat, magyar, francia, belga, olasz és
szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. —
Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Főhad-
Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53.
szám. (475.)

Hazai gyártmány!

Hazai gyártmány!

latot az élelmezési raktárhoz, de az ez által megszabott árkinálat nem volt elfogadható. Amint egyszer már mondtuk, az ármeghatározás módja a hadügyminiszter részéről egészen hibás alapon áll. A piaci ár és a budapesti tőzsdei ár — a Budapestig való szállítási költség levonásával — középarányosa majdnem mindig olyan árat eredményez, amit a gazda csak nehezen fogadhat el. Ha nem akarják, hogy az egész, alapjában üdvös intézkedés irrott malasztá váljék ezt e dolgot korrigálni kell. Fölhívjuk az illetékes körök figyelmét, hogy járjanak el ennek megváltoztatása iránt.

Ezen a módon a hadsereg szükségletének egyharmada szereztetik be. A többit a hadvezetőségek a szokott módon a kereskedelmi szokványok szerint szerzik be a gazdaktól. A nagyszabonyi 12. hadtest hadvezetősége 1901-902-ben a következő mennyiségek szerint veszi át az élelmezési raktárok útján:

	1901.		1902.			
	nov.	dec.	jan.	febr.	márc.	ápr. máj. 15-ig.
<i>Nagy-Szebenben</i>						
rozstot	—	—	1000	1000	1000	1150
zabot	—	—	3000	3000	3000	2170
<i>Brassóban</i>						
rozstot	570	570	500	500	500	400
zabot	400	500	700	700	700	690
<i>Gyulafehérvárt</i>						
rozstot	—	—	540	500	500	500
zabot	—	—	200	150	150	90
<i>Kolozsvárt</i>						
rozstot	680	700	300	300	300	300
zabot	400	500	400	400	500	500

A szállítás következő módzatok szerint kell történni: Ha a rozs és buzaárak közt lényeges különbség nincs, rozs helyett búza is szállítható. A szállításra vállalkozó nagybirtokosok ajánlataikat legkésőbb szeptember 15-ig a hadvezetőséghez az ár megjelölésével be kell adják. Csakis saját termésű, raktárképes és ez idei termésű ajánlható és szállítható. A vállalkozó gazdáknak óvadékot vagy bánatpénzt nem kell tenniük.

A komló értékesítése miatt fő most a feje sok erdélyi gazdaembernek. Beszélnek, irnak, tanácskoznak, vitatkoznak sokat erről és még sem tudjuk dülőre vinni a komló tisztességes értékesítését. Az árakat tisztára a külföldi sörgyárosok és komlókereskedők szabják meg és a hazai sörgyárosokat, de még a pénzügyministert sem indítja meg az, hogy komlótermesztőink e miatt a bizonytalan értékesítés miatt elvégre is el fognak kedvetlenedni és ennek a fejlődésnek indult természetű ágnak kívánatos jövőjét fogja szegni. Ha pedig elgondoljuk, hogy a komló az arravaló viszonyok közt milyen jól fizet, igazán nagyon kellene sajnálnunk természetének visszafejlődését, vagy stagnálását. Hiszen az idén is meg ad egy hold komlós cca 4 métermázsa komlótobozt s ennek értéke 350—400 forint, a mi még az amortizáció, természetési költségek, stb. levonása után is tiszta 150—200 forint jövedelmet jelent. Mikor fizet ennyit a búza?! De mert majdnem kizárólag a külföldi konjunkturák szerint alakul a komló ára, fölőtte szükséges, hogy azokat a mi természetűink is ismerjék. Itt közöljük két kereskedőcégnek jelentését a komló és a komlóárak jelenlegi állásáról:

Nürnberg, augusztus 29. A természetnek csudálatos végzése az, hogy az idén a kontinens kelet felé fekvő országaiban csaknem kivétel nélkül nagyobb, a nyugatiakban meg

hisebb a komlótermés, mint tavaly. Bajorországnak csak mintegy egyharmad, 150,000 métermázsa termést várnak, míg Csehországban körülbelül 200,000-et. Ha az egész európai szárazföld termését vesszük, a mult évvel szemben circa egy nyolcad hiányt lehet előrelátni. Ez a körülmény maga azonban még nem fogja az áralakulást eldönteni. A kivitel rossz kilátásai, a kedvezőtlen közgazdasági állapot, és a meglévő készletek még hatalmasabb tényezői és akadályozói az árak magasabb alakulásának. A piac nyugodt, a kínálat mérsékelt, stájer és württenbergi komló ára 115—130 M. 50 kg.-ként (138—150 forint 100 kg.-ért.) (Heim & Heller.)

Saaz augusztus 29. A komlószüretre eddig a legjobb száraz idő járt. A szedés serényen halad s a termés minden tekintetben kielégítő. Kínálnak már jócskán kész, szárított árut is s a kereslet is élénkebbnek látszik az idén, mint tavaly ilyenkor volt. Saazi elsőrendű komlónak 50 kilogrammját 130—145 koronával vásárolják. Középmínőségűt 10—15 koronával olcsóbban. (Alois Böhm & Co.)

— Gyümölcsfeldolgozás állami segítségével. Darányi földmivelésügyi miniszter a gyümölcsfeldolgozási szezon alkalmából négy szeszifőző kazánt, 18 zúzó malmot és sajtót, nemkülönb 27 Carenille és Ryder-féle aszalókemencét kölcsönözött ki a termelőknek. Ezek a gyümölcsfeldolgozó eszközök a földmivelési miniszterium tulajdonát képezik s a kisgazdáknak ingyen adatnak ki s oly kapósak, hogy ez évre már késő ősziig lefoglalták őket, így a ki most folyamodnék érte csak az esetben kapja, ha valamelyik folyamodó változott körülményeihez képest az eszközök használatáról lemond.

— Eladásra szánt szőlővesszők bejelentése. A földmivelési miniszter felhívja a szőlőbirtokosokat, hogy az eladásra szánt szőlővesszőkészletüket szeptember hó 20-ig nála bejelentésük. A bejelentés célja az, hogy az eladásra szánt készletek nyilvántartassanak. A miniszterium az eladást csupán közvetíteni fogja, illetőleg a venni szándékozók tudomásukra hozza alkalmas úton, hogy szükségleteiket hol szerezhetik be. A bejelentés megtételére szolgáló űrlapok a borászati felügyelőknél és a megyei gazdasági egyesületeknél kaphatók.

— Új földmivesiskolák. Breznóbányán az okszerű gazdálkodás elsajátítására új földmivesiskola épül. A legszükségesebb épületek még ez évben elkészülnek. Az iskolával kapcsolatban a hegyi legelőnek kihasználása és a havasi gazdálkodás bemutatására havasi major épül. A szilágyosmlyői gazdasági iskola építése is folyamatban van, ezt az iskolát lehetőleg még ez évben átadják rendeltetésének.

— A székely vasutak. Az 1895. évi VII. t.-c. arra kötelezi a kormányt, hogy a székely vasutakat kiépítse. Eddig azonban csupán a brassó-háromszéki vonal épült ki a román határig, a másik összeköttetés, mely Szászrégen-től kezdve Gyergyón át vezetne Románia határáig, eddig csupán tervben és a törvény kötelező erejében van meg. Az előbbi vonal inkább stratégiai jelentőségű; gazdaságilag kiszámíthatatlan hatásokat az utóbbi összeköttetéstől remél a Székelyföld. Kiépítése huszonnyolc millió koronába kerül, mely óriási összeg azonban a magyar államvasutak milliárdos

befektetéseihez képest nem lehet akadály. A kereskedelmi miniszter eddig azzal védekezett, hogy a vasut tervei készen vannak, de az építéshez még nem foghat hozzá, mert a pénzügyminiszter nem ad rá fedezetet. A kormány azonban közelebről nagyobb beruházási kölcsönt vesz föl s föltétlenül remélhető, hogy ejső sorban a székely vasutak kiépítésére fog gondolni. Ha meglesz a szászrégeni összeköttetés, Csikmegeye s vele a magyar-románia országhatár oly vonalon lesz megközelíthető, mely száztizenegy kilométerrel rövidebb az eddiginél, a brassóinál, mely most 18 óra utazást kíván meg a gyorsvonaton. E nagy forgalmi előnyökön kívül a székely vasutak kiépítését sürgetőssé teszi az is, hogy Csikmegeye székely népe az idén az Olt áradásai miatt inségnek néz elébe.

— A búza átlagos termelési költségeinek megállapítása érdekében az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület kitűnően szerkesztett kérdőíveket bocsátott ki és terjeszt a gazdák között, mely kérdőíveket szeptember hó 15-ig kell a nevezett együlethez Budapest „Köztelek” bsküldeni. Megkeresés esetében ilyen kérdőívekkel egyesületünk is készséggel szolgál. Ha a költségfelszámítás címletei alapján kiszámítjuk egy hold búza termelési költségét és az egy holdon termelt búza értékét, akkor megkapjuk a választ arra, hogy érdemes-e a mai buzaárak mellett búzát termelni, de egyúttal ennek az alapján lehet majd az új vámberendezéskésnél megállapítani a búzának azt a vámját, a mi a magyar gazdát képessé teszi a külfölddel való versenyre is. Életbevágó fontos érdeke ez minden gazdának s azért a legmelegebben ajánljuk, hogy mennél több gazda járuljon adataival hozzá.

— Gözeke-szövetkezet Bajorországban. A kötött talajnak Regensburg és Straubing környékén való nehéz megmunkálása az ottani gazdáknak eddig nagyon nagy nehézségeket okozott. Az ekék nem voltak képesek elég mélyre hatolni, nagyon sok munkás és munkaidő kellett hozzá, a mi a jelenlegi magas munkabérek és a munkáskéz hiánya miatt már súlyos kérdéssé lett az ottani gazdálkodásnak. Segíteni kellett tehát ezen és ezt a segítséget a gözekekben találták meg. Előzetes tanácskozások után legközelebb egy számos neves gazdából álló gözeke-szövetkezet alakítottak Regensburgban, egy gözekek már be is szerezték és még többnek beszerzése is kilátásban van. Így segít magán a német gazda.

— Moratorium a bolgár mezőgazdák részére. Szófiai főkonzulátusunk június havi jelentésében a következőket írja: A szobranje július havi ülészakában több képviselő javaslatára határozatot hoztak, mely szerint a válságos helyzetben sanyalódó mezőgazdák érdekében október hó 1—14-ikéig a mezőgazdákra kimondják az általános moratóriumot. A kereskedői körök ezt a határozatot nem nagy örömmel fogadták, mert ebben egyoldalú kedvezést látnak a mezőgazdák javára, kiktől hitelezőik a fentebbi határidőig nem hajthatják be követeléseiket, minek következtében viszont az utóbbiak fizetési képessége fog befolyásoltni.

— A Kutasy-féle Concentrált Állattáppornak olyan tápláló és hizlaló ereje van, a milyen semmi más takarmánynál fel nem található. Mert ezen táppor nemcsak hogy maga is egy páratlanul kitűnő tápszert képez, de állattársaink összehatásaképpen olyan kiváló diétikai ha-

tással bir, hogy más takarmányfélék tökéletes megemésztését és azok tápanyagainak az állat testébe való áthonosítását is nagy mértékben előmozdítja! Bizton mondhatjuk, hogy ezen táppor használata mellett állataink gyomorrontása és emésztetlensége nemcsak ki van zárva, de sőt ezen Concentrált Állattáppor használata mellett minden takarmány kétszeres értékűvé lesz, mert annak tápanyagai az állat által az utolsó cseppig megemésztetnek és felhasználóknak. Azért még a legnagyobb uradalmak is, kik takarmányokkal bőven el vannak látva, csak saját érdekükben cselekednek, ha gazdaságukba ezen tápport bevezetik, mert az eddigi takarmányozás mellett sokkal nagyobb eredményt fognak elérni!

— **A Hotter-féle Trainingfluid.** Mosó víz lovak és szarvasmarhák részére. Edző és erősítő szer, amely számos más ilyen műszerekkel történt kísérletek alkalmával elvitázhatalanul az első helyet foglalta el — Hotter Training-fluidja rendszeres napi bedörzsöléseknél fentartja a rendkívüli erősi a kezelés alatt levő állatok inait és idegeit, miáltal kitartóbbakká és munkaképesebbé teszi őket. Szóval a Hotter-féle Training-fluiddal kezelt lovak nagy strapációt és erőfeszítést bírnak ki s a mellett nem erőltetik meg magukat; miért is minden ló tulajdonosnak, ki egészséges és kitartó lovakra reflektál, saját érdekében ajánlhatjuk a Hotter-féle Training-fluidot, mely bűnülök-nál, feuma és merevségnél is megfelelően használ s amelyre vonatkozólag különben is számos elismerő okirat van már a főraktárban a Szt.-József gyógyszerházban, Bécs, XII/2. Schönbrunnerstrasse 182.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVARTT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltóköcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Szept. 5.

Buza 7.85—8.17 1/2. Rozs 6.60 K. Takarmány-árpa 5.90—6.10. Zab 6.55—6.72 K. Tengeri 5.15—5.25 1/2 korona.

II. Határidőüzlet

Az üzlet főszenzációját a képezi, mely tegnap délelőtt óta 10 fillérrel javult, te a mai viszonyok között valóságos „hausse“-t képvisel. Bécsben első czégek a felmondott zabmennyiségeket yorsan vették át; nálunk a készáru iránt ugyancsak b érdeklődés nyilvánul s minthogy a contremine, úgy átszik, nagy mennyiségeket

adott, most fedezésekhez fordul s sietve visszavásárolta. Ez hozta meg az említett emelkedést, mely ma eseményszámba megy, tulajdonképpen azonban nem sokat mond. A zab szilárdulása mint takarmányczikk, magával vonta a tengerit is, habár e czikkben a javulás egészben 2—3 fillért tesz ki.

Minthogy pedig az egyik czikk emelkedése rendszerint magával vonja a többi is, buzában is szilárdabb hangulat érvényesült s úgy az októberi, mint az áprilisi határidő is a coulisse fedezési vásárlásaira néhány fillérrel javult.

Általában hiányzik azonban a spekuláció, s míg ez nem vesz részt az üzletben, a rég várt s az üzletre sürgősen szükséges javulás nem tud érvényesülni. A coulisse egyes tagjai néhány fillérrel fel-, vagy lekiabálhatják az árfolyamokat, üzleti életet ez azonban nem jelent.

A készárúpiacra is vontatottan fejlődik a forgalom Daczára annak, hogy a kínálat inkább mérsékelt s hogy a vidéki piacokon a vásárlás a termelők tartózkodása folytán nehéz, itt készségesen kínálnak s — mondhatnók — meg vannak elégedve, ha „csak“ változatlan áron adhatnak el. A malmok pedig panaszkodnak ugyan a lisztület nehézsége felett, de azért mégis csak vásárolnak! Így tehát mindkét fél kívánalmi kielégítőnek, de az üzlet, a forgalom s nyílni meg. Biznak azonban abban, hogy később mégis csak jobb árak fognak felszínre kerülni, mert termésünk hiánya gyengébb hozatalokban kell, hogy kifejezésre jusson.

Esti zárlat. Buza áprilisa 8.35—8.36 korona. 1901. októberre 7.94—7.95 korona. — Rozs októberre 6.70—6.71 kor. — Zab 1901. októberre 6.45. — Tengeri 1901. szept-re 5.10—5.12 korona, májusra 5.12—5.13.

Budapesti állatvásár.

Szept. 5.

Felhajtás: *Vágómarhából:* 1977 darab ebből magy. ökor 1160, magy. tehén 609. szerbiai —. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 50—56; 58—62; 64—70 kor.; tarka hizott ökörnél 50—73 kor.-ig; tehénnél 40—52 kor.-ig; növendékmarhánál 36—50 kor.-ig a minőség szerint. A felhajtás a mult hetihez képest sem változott, a vételkedv azonban gyengébb volt, mert idegen vevő, a szerb marha forgalmi korlátozása következtében, nem jött a vásárra, az idevaló mészárosok pedig elegendő szerb marha felett rendelkeznek s azonkívül a vesztégyvásáron 417 darab szerb marha vár eladásra. — Az irányzat lanyha volt s az árak általában 2 koronával méterházzá csökkentek. — Jármas ökrökre jobb kereslet volt, fejős tehének pedig a nagyobb felhajtás mellett lanyha irányzatot követtek.

Igás-ökor 84 darab 680—740 kor. páronként. Fejős-tehén 229 drb. 140—220 és bonyhádi 220—320 kor. darabonként. — *Borjú-vásárra* került 769 darab 40—56 és 76—86 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

— **Eladó fűmag.** Lapunk kiadóhivatalához 13 mm. *csomós ebír* és 15 mm. *francia perje* fűmag van eladásra bejelentve, — Fölvívjuk gazdaközönségünk figyelmét erre az ajánlatra.

Az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélköcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százaléknál,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélköcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyeresémenyköcsönök

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDÓ

H I R D O T É S E K.

(637.)
Cimbalom

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

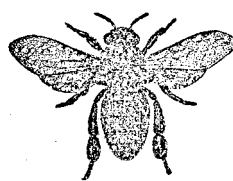
BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műköteleves cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök,

Eladó

Méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz 6/10 kilogrammos üvegekben à 1 korona, kapható az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatalánál: Kolozsvártt, Deák Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám (I. em.) alatt. (686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel vagy azon felül utánvétellel!

Szarvasmarhák,

lovak, juhok, sertések nevelésére és hizalására, tejgazdaságban a tejhozam emelésére, gyöngye esontu esenevész és kehes állatok gyógyítására páratlan kiváló eredménnyel használtatik a szabadalmazott és miniszterileg engedélyezett Kutasy-féle conc. állattáppor (conc. állattápsó.) Adagolása kanalanként, 5 kilós próbaesomagot, 7 koronáért bérmentve küld a készítő:

Nagysolymosi **Koncz Ármin**

gyógyszerkülönlegességek gyára (715.)

Székely-Udvarhelyt (Erdély).

Számtalan elismerő levelek állanak rendelkezésre.

LÉBER GYULA

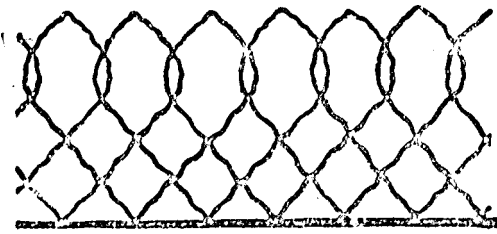
első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pince, padlás, felső világossági magtár és élékamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szeleli és löher-rosták. Baeker-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cizinszövetek, Kruppa-sodrony szegély-

zetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Állást keres gazdasági tanintézetet végzett nő, ev. ref. vallásu, katonamentes, 39 éves gazdatiszt; 15 évi praxissal és kitűnő bizonyítványokkal. Állását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban. (707.)

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszt, 36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, őszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóban. (1008.)

Különbélek.

Eladó kosarak.

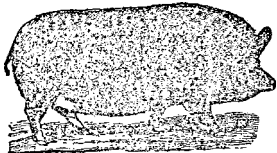
Egy néhány száz különböző nagyságu, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből font különböző nagyságu füz-kosár jutányosan eladó. Czim a kiadóban. (696.)

GERGELY ANDRÁS

Épület, diszmi-bádorgos és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költséglelőirányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel Gergely András. (171.)

(543.)

Telivér Poland

china kan 4 drb. 1 éves és 2 hónapos tenyészképes eladó. A kanok direct Amerikából importált apától származnak. Eladók továbbá különféle korú kan és nőstény telivér Poland china malaczkok is. Tudakozódások: Ordódyne Mailáth Gizella, Nagy Kereskény, u. p. Kis-Kereskény czimzendők. (701.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készíték. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázni

Makkoltatásra

Sertést

keresek

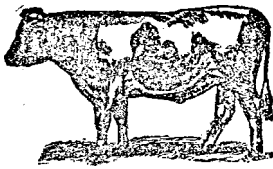
9000 hold bükkös erdőbe.

Cim:

Forazesti-uradalom

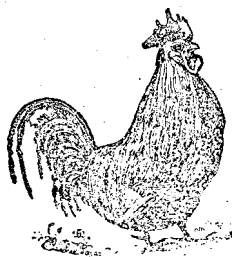
Kossova,

Krassó-Szőrény-megye. (717.)

SIMMENTHALI üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb.) Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kére'nek. (1005.)

4 törzs Plymouth Rock tyuk

eladó.

Áruk 50 korona. Czim a kiadóban. (1003.)

Csemege szőlő

kitűnő, a legszebb és legfinomabb Chasselas Muskotály és egyéb fajokból 5 kgros posta ládikával bérmentve 3 kor. 50 fillér utánvétellel; tisztán Muskotály 4 k. 50 fill., saját termésű szegszárdi vörös bor 3 0-70 lit. palaczk bérmentve 3 kor. 60 fill. Több száz idei termésű kitűnő fajbor legolcsóbban megrendelhető: Willinger Márton szőlőnagybirtokosnál Zomba. Tolnamegye. (713.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultordateva 48. sz. Telefon 85. sz. — Kívánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

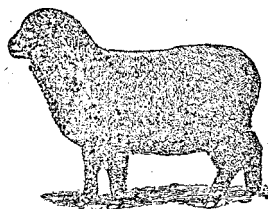

Eladó

3 drb.

Poland Kina tenyész kocza.

Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

16 mázsa

raczka gyapju jutányosan eladó.

Czim a kiadóban. (1002.)

Fajebek,

remek állatok, a legnagyobb óriástól a legkisebb törpéig, minden fajban nyersen és idomítva, óriás szent-bernát-hegyi, ujfundlandi, doggok, orosz és angol agarak, kopók, véredek, pointer, setter és német vizslák, rattler, foxterrier, borzbecok, kínai meztelen agarak, mopsz, majom, selyem- és szalon-pincsik, spitzek, törpe félkilós ebek stb. Nevelésre és idomításra elfogadunk, eséréket és vételt eszközünk. Élővadak, ragadozók vétele és eladása, angora macskák, óriás nyulak, fajúromfi, óriás ludak, kacskák,

pulykák, pávák, gyöngytyukok, tenyészképes és negyhetesek. Idei 6 hetes fajbaromfi tyukok 1-3, kacsa 1-20-3, lud, pulyka 2-5 kor., remek díszgalambok, méhek, kaptárak, gépek és eszközök. Árjegyzéket bérmentve küld a Telepvezető-ség, Tar (Hevesmegye). Rendelésnél tessék az „Erdélyi Gazdára hivatkozni. (718.)

Eladó

Bükk-makk!

500 drb sertés felhizlalására elegendő bükk-makk eladó Hévízen. (Nagy-Küküllőmegye.) u. p. Homoród-Héviz. Gr. Haller Jánosnál (714.)

Földbirtokokra,

városi modern házakra törlesztéses kölcsönök legelőnyösebben és leggyorsabban kaphatók. Elsőrendű ajánlatok községektől, egyházaktól és birtokosoktól Erdélyből is. Czim: GÁSZTMÁN SAMU banküzlete BUDAPEST, V., Lipót-körút 30. (703.)

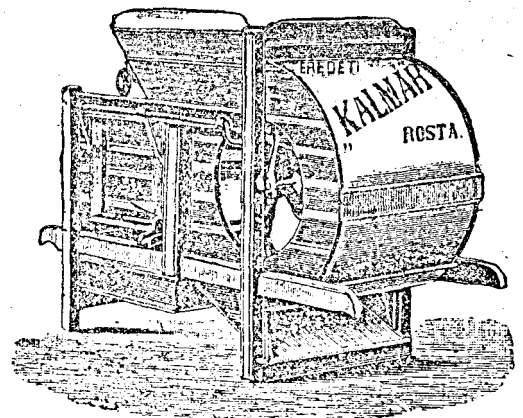

Hogyan tud a magyar gazda évi kiadásainak egy részénél 30-40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hőmező-vásárhelyi cég különleges terményszitító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti cég bárkinek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalu jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon

megtekinthetők.

Az eredeti „Kalmár-rostát“

a magyar korona országainak összes vasuti és folyamhajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostám árai mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendők, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fel megkeresésére intézettek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hőmező-Vásárhelyen, a hol minden beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

Értesítés.

A cs. és kir. katonai-élelmezési-raktár Kolozsvártt (Sétatér-utca 4. sz. a.) 1901. szeptember havában, és pedig: szeptember hó 1-től kezdődőleg gazdáktól és azok egyesületeitől 400 métermázsza rozstot és 400 métermázsza zabot szerez be. Bővebb fölvilágosítást ebben e tárgyban az 1901. augusztus 6-ki 1620. sz. hirdetés ad. (lásd az „Erdélyi Gazda“ 1901. augusztus 18-iki 33. számát.)

Minden idevonátkozó egyéb kívánt értesítés a főtnevezett katonai élelmezési raktár irodájában a hivatalos órák alatt megadatik. (711.)

Láng és Lovass

gépolaj és gépzsir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű gépolaj, hengerolaj, gépzsir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Aviso.

Das k. und k. Militär-Verpflegs-Magazin in Klausenburg (Sétatér-gasse No 4.) kauft im Monate September 1901, und zwar vom 1. September an von Grundbesitzern und deren Vereinigungen 400 Meterzentner Roggen und 400 Meterzentner Hafer. Näheres enthält die Kundmachung zu No 1620. vom 6. August 1901. (vide Erdélyi Gazda No. 33. vom 18. August 1901.) Auskünfte werden während der Amtsstunden in der Kanzlei des obgenannten Verpflegs-Magazins ertheilt. (719.)

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

← Budapest →

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítására a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legközelebbben

készíttetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközötteknek.

(415.)

MAGYAR INTÉZET.

Laboratorium

VÉDŐ-OLTÓANYAG TERMELÉSÉRE

BUDAPESTEN, VI., Nagy János-utca 6. szám.

Termel és szállít

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

a) sertésorbánc ellen	
100 adag ára (I. és II. anyag)	14 kor.
b) lépfene ellen	
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótüket, szörnyiró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10., II. emelet.

az Országos Magyar Gazdasági Egylet

ugyis mint a

Gazdasági Egyletek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	1,200,000 kor.
Összesen:	1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a dijaranyban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.